

بسم الله الرحمن الرحيم

معماری جاده ابریشم

مجموعه مقالات درسی دانشجویان کارشناسی ارشد معماری

دانشگاه آزاد اسلامی قزوین

زیر نظر: دکتر حسین سلطان زاده

پدید آورندگان:

حسین سلطان زاده، فاطمه معصومه اجل لوئیان، زینب باجلان، مریم بیدلی، محسن بیگدلی،
اکبر جوادزاده، فاطمه رستمی، بنیامین طریقی، لیلا عزیزی، سارا فراهانی، حورا فرود، محمد
میلاذ قجربیگی، شهرزاد کریم زاده، مریم گچ کوب، مجید مسلمی، مازیار نقی پور چناری،
فرزانه نیکرو

سرشناسه	: سلطانزاده، حسین، ۱۳۳۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: معماری جاده ابریشم: مجموعه مقالات دانشجویان کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی قزوین/ زیر نظر حسین سلطانزاده.
مشخصات نشر	: قزوین: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین؛ تهران: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۰ ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۹×۲۲ س.م.
شابک	: 978-964-10-1199-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: واژهنامه.
عنوان دیگر	: مجموعه مقالات دانشجویان کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی قزوین.
موضوع	: معماری -- جاده ابریشم -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: معماری -- آسیا -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	: جاده ابریشم
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات
رده بندی کنگره	: ۷۲۲/۴ : ۱۳۲۰ س.م/NA۱۴۶۰
رده بندی دیویی	: ۷۲۲/۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۷۰۴۹۹

عنوان کتاب	: معماری جاده ابریشم
زیر نظر	: دکتر حسین سلطانزاده
ناشر	: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی دانشگاه آزاد اسلامی قزوین
طرح جلد	: سیده مطهره موسوی
ویراستار	: محمد میلاد قیجریگی
سال انتشار	: ۱۳۹۰
نوبت چاپ	: اول، ۱۳۹۰
شمارگان	: ۲۰۰۰ نسخه
قیمت	: ۴۵۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۱۱۹۹-۶

❖ کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است ❖

ساختمان مرکزی	: قزوین، بلوار نخبگان، دانشگاه آزاد اسلامی قزوین
مرکز پخش قزوین	: ۰۲۸۱-۳۶۷۵۷۸۷
مراکز فروش تهران	: ۰۲۱-۶۶۹۵۱۶۴۶، ۶۶۴۸۳۲۵۱، ۶۶۹۷۳۵۳۹، ۶۶۴۹۴۵۴۱
آدرس سایت	: www.qiau.ac.ir
پست الکترونیک	: spc@qiau.ac.ir

فهرست مطالب

- ۱..... معماری سرزمین های جاده ابریشم / دکتر حسین سلطان زاده.....
- ۳..... معماری کشور چین / فرزانه نیکرو.....
- ۱۳..... معماری کشور مغولستان / مجید مسلمی.....
- ۱۹..... معماری کشور هند / لایلا عزیزی.....
- ۳۱..... معماری کشور تاجیکستان / حورا خروند.....
- ۳۹..... معماری کشور ازبکستان / شهرزاد کریم زاده.....
- ۴۷..... معماری کشور افغانستان / مریم گنج کوب.....
- ۵۷..... معماری کشور پاکستان / زینب باجلان.....
- ۶۷..... معماری کشور ارمنستان / سارا فراهانی.....
- ۷۷..... معماری کشور آذربایجان / محسن بیگدلی.....
- ۸۵..... معماری کشور ترکیه / مازیار نقی پور چناری.....
- ۹۵..... معماری کشور عراق / محمد میلاد قجریگی.....
- ۱۰۹..... معماری کشور سوریه / مرسا بیدلی.....
- ۱۱۹..... معماری کشور لبنان / فاطمه رستمی.....
- ۱۲۷..... معماری کشور یونان / بنیامین طریقی.....
- ۱۳۵..... معماری کشور ایتالیا / اکبر جوادزاده.....
- ۱۴۳..... معماری کشور لیبی / فاطمه معصومه اجل لوثیان.....

معماری سرزمین های جاده ابریشم

برخی از انواع فضاهای معماری به ویژه فضاهای فرهنگی و آیینی از لایه ها سطوح گوناگونی از مفاهیم ، پدیده ها و عناصر تشکیل شده اند که هر کدام بازتاب یک یا چند عامل تاثیرگذار بر روی شکل گیری فضا و عناصر معماری است . مصالح و سازه ، محیط طبیعی ، کارکرد ، اقتصاد ، جنبه های زیبایی شناسی ، پدیده های آیینی و عوامل و عناصر نمادین از پدیده هایی هستند که بر فرآیند چگونگی شکل گیری فضاهای معماری تاثیر می گذارند . تبادلات و روابط فرهنگی بین سرزمین های گوناگون نیز می توانست در بعضی موارد بر روی شکل و عناصر فضاهای معماری تاثیر گذارد .

تاثیر تبادلات فرهنگی بر شکل فضاهای معماری در همه دوره های تاریخی یکسان نبوده است ، در برخی از دوره های تاریخی به ویژه در دوره هایی که ضعف درونی فرهنگ معماری در یک سرزمین به دگرخواهی و خودگریزی اوج می گرفت ، بیشترین تقلید از معماری سرزمین های دیگر معمول می شد ، مانند دوره قاجار در ایران که از یک سو به سبب ضعف درونی فرهنگ معماری و از سوی دیگر به علت غرب گرایی ، به خصوص به علت از خود گریزی و از خود بیگانگی پدید آمده در بین برخی از افراد و گروه ها به معماری غربی به شدت توجه شد و در طراحی بعضی از کاخ ها و عمارت های مسکونی از الگوها و عناصر غربی تقلید و اقتباس شد ، اما در دوران کهن ، تفاوت بین فرهنگ های سرزمین های مجاور یکدیگر چنان نبود که به تقلیدها و اقتباس های افراطی در عرصه ساختار ، فضا و عناصر مهم معماری منجر شود ، زیرا ساختار ، فضاها و عناصر اصلی و مهم معماری در هر سرزمین بیشتر تحت تاثیر عوامل و پدید های محیطی و بومی شکل می گرفت و تنها برخی از عناصر و نقش های تزئینی ممکن بود از دیگر سرزمین ها گرفته شود ، مگر در مواردی که قومی اقدام به تصرف سرزمین های دیگر می کرد و آنگاه پس از استقرار در آن سرزمین ، از الگوها و فضاهای خود برای طراحی فضاهای آیینی یا کارکردی در آن سرزمین استفاده می کرد .

با وجود آن که در مواردی پدیده تبادلات فرهنگی و تجاری ممکن بود به تهاجم گروهی به گروه دیگر و یا کشوری به کشور دیگر منجر شود ، اما در بسیاری از موارد می توانست به همزیستی بهتر بین سرزمین ها و اقوام گوناگون کمک کند . این پدیده در دنیای معاصر نیز میتواند سودمندی هایی داشته باشد .

جاده ابریشم را شاید بتوان یکی از مهمترین و کهن ترین جاده های تجاری جهان دانست که برخی از کالاهای گران بها به ویژه ابریشم از طریق آن بین جهان شرق و جهان غرب در دوران کهن تبادل می شد و در کنار آن برخی تبادلات فرهنگی نیز صورت می گرفت . پیشینه این جاده گویا به هزاره سوم پیش از میلاد نیز می رسیده است و از چین آغاز و به یونان و ایتالیا می رسید . در برخی نواحی این جاده از طریق مسیرهای متنوع و متعدد ادامه می یافت .

گردشگری در دنیای معاصر یکی از پدیده‌هایی است که افزون بر جنبه‌های اقتصادی آن، می‌تواند در بعضی موارد به توسعه روابط فرهنگی بین سرزمین‌های گوناگون کمک کند، به همین سبب انواع گوناگون گردشگری به ویژه گردشگری فرهنگی از پدیده‌های مورد توجه و غالباً سودمند در جهان امروز به شمار می‌آید.

موضوع طراحی معماری دو در دوره کارشناسی ارشد معماری در دانشگاه آزاد اسلامی قزوین در نیمسال دوم سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۹۰، عبارت از طراحی یک مجموعه فرهنگی - گردشگری یا کاربری‌های اقامتی، فرهنگی، آموزشی و خدماتی برای گردشگران و برخی از فعالیتهای فرهنگی در هر یک از سرزمین‌های واقع در این مسیر بوده است و هر یک از دانشجویان یکی از کشورهای مسیر جاده ابریشم را انتخاب کرده و درباره معماری کهن و سنتی آن سرزمین تحقیق کرده است تا برخی از خصوصیات آن را به گونه‌ای خلاقانه در اثر خود بازتاب دهد. مقالات این مجموعه حاصل بررسی‌های نظری دانشجویان در این زمینه می‌باشد.

لازم است از همه دانشجویانی که فعالیت‌های پژوهشی و طراحی را با علاقمندی و پشتکار انجام دادند، به ویژه آقای مهندس محمد میلاد قجریگی که هماهنگی بین افراد را در حوزه پژوهشی صورت داد، سپاسگزاری شود و همچنین از جناب آقای دکتر جمال الدین سهیلی، معاونت آموزشی و پژوهشی دانشکده و به ویژه از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر موسی خانی ریاست محترم دانشگاه آزاد اسلامی قزوین که همواره از فعالیت‌های پژوهشی و فوق برنامه دانشجویان حمایت می‌نمایند، سپاسگزاری می‌شود.

حسین سلطان زاده

Chinese Ancient Architecture

Farzaneh Nikrou

معماری باستانی چین

فرزانه نیکرو

Abstract

China is one of the major land route of the Silk Road that has cultural and architectural history, which has a main role in the shaping of the architecture and urbanism. The aim of this study is to survey the architectural characteristics of this land in different periods empire. Research questions is that what are the main characteristics of China's houses and palaces and what are the differences in places in the different periods of emperors. Also influential factors in the shaping of different housing species in this country are examined. Theoretical research framework based on the fact that what influence the cultural phenomena and the Kingdom of hierarchy in this country have had on architecture of houses and mansions. Historical research and interpretive methods for data collection has documents.

Keywords: Chinese architecture, emperors, ancient houses, palaces

چکیده

چین یکی از سرزمین های مهم در مسیر جاده ابریشم بوده است که دارای پیشینه فرهنگی و معماری بسیار کهن می باشد که در شکل گیری معماری و شهرسازی قلمرو این کشور بسیار نقش داشته است. هدف از انجام این تحقیق بررسی خصوصیات معماری این سرزمین در دوره های مختلف امپراطوری می باشد. پرسش تحقیق این است که خصوصیات اصلی مسکن و قصرهای چین چه می باشد و تفاوت بناهای دوره های مختلف امپراطوری چیست. همچنین عوامل تاثیرگذار در شکل گیری گونه های مختلف مسکن در این کشور مورد بررسی قرار می گیرد. پارچوب نظری تحقیق مبتنی بر این نکته است که پدیده های فرهنگی و سلسه مراتب پادشاهی در این کشور چه تاثیری بر معماری خانه ها و قصرها داشته است. روش تحقیق تاریخی تفسیری و گردآوری اطلاعات به صورت اسنادی بوده است.

واژه های کلیدی: معماری چین، دوره های امپراطوری، خانه های باستانی، قصرها.

مقدمه

سرزمین چین پرجمعیت ترین کشور جهان محسوب می شود و پهنه وسیعی از آسیای مرکزی و خاوری را دربر گرفته است. این کشور در شرق قاره آسیا و غرب اقیانوس آرام قرار دارد و حدود ۹ میلیون و ۶۰۰ هزار کیلومتر مربع مساحت دارد و در آسیا بزرگترین کشور و در جهان سومین کشور بزرگ پس از روسیه و کانادا است. جمعیت چین در سال گذشته میلادی به بیش از یک میلیارد و ۳۴۰ میلیون نفر رسید. چین دارای اقلیم موسمی با تابستان گرم و زمستان سرد همراه با تفاوت بارش فصلی و نوسانات شدید سالانه اقلیمی که از مشخصات آب و هوایی قاره ای است متمایز می شود. اقلیم

چین بسیار متنوع و پیچیده میباشد که بارندگی شدید، بادهای سرد و طوفان از ویژگی های بارز این نوع آب و هوا است. سابقه تمدن و تاریخ در این کشور حداقل به دو هزار سال قبل از میلاد می رسد.

چینیان باستان ابتدا روح پرست بوده اند، یعنی برای تمام اشیا جهان مادی روح تصور می کرده اند، ارواح نیاکان خود را موثر در زندگی و سرنوشت می دانسته اند، سلطان عالم بالا را می ستودند و یا به تائو، حاکم بر هستی و کلیه اشیا، عقیده داشتند و یا به تی ین یا آسمان متوجه بودند.